

O tem co w Polsce dzieyopis mieć winien

TADEUSZ BOY-ŻELEŃSKI
SŁÓWKA (ZBIÓR)

O tem co w Polszcze dzieyopis mieć winien

(Dowiedzieliśmy się z komunikatu krakowskiej Akademii Umiejętności, iż ta, ku wielkiemu swemu żalowi, nie mogła przyznać nagrody imienia Barczewskiego za rok bieżący prof. Aszkenazemu, a to dla jego brzydkiego wyznania, przeciw któremu zastrzegają się wyraźnie statuta fundacji. Nie wszystkim znane jest jednak wiekopomne a skrzydlate słowo prof. Aszkenazego, zrodzone w następstwie tego wyroku. Mianowicie, skrzywdzony autor «Łukasieńskiego», w chwili pierwszego rozgoryczenia, miał się wyrazić do jednego z najpoważniejszych członków instytucji, prof Mor...skiego, że wobec tego Akademia powinna oglądać nie książki kandydatów, ale... zupełnie, ale to zupełnie co innego... Jędrne to oświadczenie uczonego historyka natchnęło nas do zamknięcia niniejszego zdarzenia w ramy znanej fraszki naszego znakomitego protoplasty, Jana z Czarnolasu).

Książka, Żyd,
Antysemityzm

Sądziła Akademia dorocznym zwyczajem,
Kto się w piórze nalepiey odznaczył przed kraiem.
O praemium się zabiegał, bez boskiej obrazę,
Tomkowic z Sodalicy y pan Aszkenazy.
W długie się Akademia spory nie wdawała,
Ieno im obu z sobą do łązniey kazała;
Iako że tam rozsądzać będzie komisysia,
Kto ma lepsze kondycye y nagroda czyia.
Mężę co nayuczeńsze zasiadły u stoła,
A ci dway, z szat rozdżiani (iako rzec?) do goła.
Pogląda Akademia kędy trza, a ono
Barzo nierówno obie skryby podzielono.
Tomkowic stawa śmieie, bo ma rzecz w porządku;
Zasię tamten Żydowin skrył się w ciemnym kątku.
«Wżdy, — rzeknie prezes — sądząc pomyśleniem zdrowem,
Iakoż mu dawać praemium z defektem takowem?»
Zaczem wszystkie iurory dały głos iednaki,
Że on dzieyopis cale ma poważne braki.
Pokraśniał aż Tomkowic, chlubnie odznaczony,
Zmówił krótki paciorek y wdział kalesony.
Aszkenazy zmarkotniał: łąza mu w oku błyska;
Trudno: co raz człek stracił, tego nie odzyska.
Nie mył się biedny długo y iechał tem chutniey:
Nie każdy w Polszcze weźmie po Bekwarku¹ lutniey.

Ciało, Żyd, Antysemityzm

¹Bekwark, własc. *Bálint Bakfark* a. *Valentinus Greff Bakfark* (zm. 1576) — pochodzący z Siedmiogrodu kompozytor, nadworny muzyk Zygmunta Augusta. Lutnia Bekwarka została opisana przez Jana Kochanowskiego we fraszce *O Bekwarku*. [przypis edytorski]

Wszystkie zasoby Wolnych Lektur możesz swobodnie wykorzystywać, publikować i rozpowszechniać pod warunkiem zachowania warunków licencji i zgodnie z **Zasadami wykorzystania Wolnych Lektur**.

Ten utwór jest w domenie publicznej.

Wszystkie materiały dodatkowe (przypisy, motywy literackie) są udostępnione na **Licencji Wolnej Sztuki 1.3**. Fundacja Wolne Lektury zastrzega sobie prawa do wydania krytycznego zgodnie z art. Art.99(2) Ustawy o prawach autorskich i prawach pokrewnych. Wykorzystując zasoby z Wolnych Lektur, należy pamiętać o zapisach licencji oraz zasadach, które spisaliśmy w **Zasadach wykorzystania Wolnych Lektur**. Zapoznaj się z nimi, zanim udostępnisz dalej nasze książki.

E-book można pobrać ze strony: <http://wolnelektury.pl/katalog/lektura/slowka-zbior-o-tem-co-w-polszcze-dzieyopis-miec-winien>

Tekst opracowany na podstawie: Tadeusz Boy-Żeleński, *Słówka*: zbiór wierszy i piosenek, nakł. Księgarnia Polska B. Połonieckiego, Lwów; wyd. E. Wende, Warszawa 1913

Wydawca: Fundacja Nowoczesna Polska

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Wolne Lektury (<http://wolnelektury.pl>). Reprodukacja cyfrowa wykonana przez Bibliotekę Narodową z egzemplarza pochodzącego ze zbiorów BN.

Opracowanie redakcyjne i przypisy: Dorota Kowalska, Marta Niedziałkowska.

Wesprzyj Wolne Lektury!

Wolne Lektury to projekt fundacji Wolne Lektury – organizacji pożytku publicznego działającej na rzecz wolności korzystania z dóbr kultury.

Co roku do domeny publicznej przechodzi twórczość kolejnych autorów. Dzięki Twojemu wsparciu będziemy je mogli udostępnić wszystkim bezpłatnie.

Jak możesz pomóc?

Przekaż 1,5% podatku na rozwój Wolnych Lektur: Fundacja Wolne Lektury, KRS 0000070056.

Wspieraj Wolne Lektury i pomóż nam rozwijać bibliotekę.

Przekaż darowiznę na konto: **szczegóły na stronie Fundacji**.